

הישן תחת המטה פרק שני סוכה

כג.

עין משפט נר מצוה

יד א ב מיי פ"ד מהל' סוכה הל' ה טו"ע אל"ח ס"י מרחק עש"ק צ: מו ג מיי"ש שם הלכה טו טו"ע פ"ח אל"ח ס"י מרל סע"ף י"א:

לענין רש"י

לוריי"ך דפנה. ביי"ש. גרידריס. (ובפרט פירות הדפנה).

רבינו חננאל

ואוקימנא ביכולה לעמוד ברוח מצויה דיבשה ואינה יכולה לעמוד ברוח מצויה דים, ור' עקיבא היא, דאמר סוכה דירת עראי בעינן, וקימא לן כוותיה. פ"סקא בראש האילן או על גבי הגמל כשרה, ואין עולין לה ביום טוב. ואוקימנא לר' מאיר, דהניא העושה סוכתו על גבי בהמה, ר' מאיר מכשיר, ור' יהודה פוסל, משום דבעי סוכה דתוהא ליה לשבעת ימי החג, כדכתיב בסכת תשבו שבעת ימים, והא אין יכול לעלות לה ביום טוב, דתנן אלו הן משום שבות לא עולין באילן ולא יוכבדו על גבי בהמה. ור' מאיר אמר לך, הא נמי מדאורייתא תוהא ורבנן גזרו בה. ת"ד עשאה לבהמה דופן, ר' מאיר פוסל ור' יהודה מכשיר, שהיה ר' מאיר אומר כל דבר שיש בו רוח חיים אין עושין אותו לא דופן לטובה ולא לחי למכורו כו'. מאי טעמא דר' מאיר, אמר אביי גזירה שמא תמות כו'. משום גזירה פוסל מכלל דרופן מעליא הוא, והא איכא רוחא דמכריסה ועד ארעא. ושניין דעבד לה בחוצא ודפנא, ומשום שלא תרבע תחתיה, תלאה בחבלים כו'.

דתניא העושה סוכתו בראש הספינה. שפיר גריס צברייתא צראש העגלה דפליגי נמי צראש העגלה כדפרישי' לעיל (דף כ"א: בד"ה שאין) ולא כמו שפ"י ר"מ צפ"ק (דף ז: ושם בד"ה העושה): **ע"ז** גבי בהמה. פ"ה נתן דלתות על צ' סוקים להיותם קרקעית הסוכה ועשה למעלה מחילות וסייך רצי יהודה פוסל ומלחן קשה לפ"ה דמתניתין דלעיל (דף כ"א:): גבי סמך סוכתו צכרעי המטה כפ"י לעיל ל"מ דהכא לאו צמיטלטל הסכך על גבי הבהמה דל"כ למה לי קרא לר' יהודה תיפוק ליה משום דאין לה קצב כדפרישי' לעיל אלא העמיד סוכה על ד' קונדסים וסמך עליהם הסכך והכניס שם הבהמה ועשה עליה קרקעית ומחילותיה עד לסכך דלא חזיא לשבעה דאין עולין על גבי צהמה ציוס טו"ז:

סוכה הראויה לשבעה. מהאי טעמא נמי היה פוסל צסוכה על גבי אילן: **ורבי** יהודה מכשיר. צשלא סמך הסוכה על גבה איירי דל"כ הו"ל לה כסמכה צכרעי המטה: **ור"א** גו"ל א"ב. כשהמת מונח צקצר מניחין על הקצר אכן גדולה לטמוס את חללה והוא נקרא גולל כדמוכח צמסכת אהל"ת פרק ט"ו [מ"ח] דתנן קורה שעשאה גולל לקצר צין מוטע על צידה צין עומדת אין טמא אלא כנגד הפתח ועוד תניא צתוספתא דאהלות [פ"טו ע"ג] גל של צכורות גולל ל' לקצר הנוגע צתוכו עד ארבעה טפחים טמא צכרי רצי יהודה וחכמים אומרים אינו טמא אלא סדר הפנימי צורכו של קצר משמע דנקרא גולל מה צסותם החלל ועוד תניא צתוספתא דאהלות סוף פרק י' (ש"ג) שמי אצנים גדולות של ארבעה טפחים שעשאן גולל לקצר המאהיל על גבי שתיהן טמא ניטלה אחת מהן המאהיל על גבי שניה טהור מפני שיש לטומאה דרך שתלה מכל הני משמע שמתת הגולל כולו חלל ואע"ג דצפ"ה צהמה המקשה (מולין דף ע"ג.) נפקא טומאת הגולל מדכתיב על פני השדה דמשמע דאין דבר על גבי הגולל ועומד מנגולה על פני השדה צימנין דאינו מנגולה כי היא דגל של צכורות דאינו טמא אלא סדר הפנימי ודופק הנזכר צכל מקום עם הגולל הס אצנים שהגולל נשען עליהם כדתנן פרק צ' דאהלות [מ"ד] ואיזהו דופק את שהגולל נשען עליו אצל דופק דפקין טהור דפעמים מניחין אכן לסמוך אותה שהגולל נשען עליה והיא נקראת דופק דפקין ור"ך לדקדק הא דלמך פ' העור והרוטב (מולין דף ק"ו:) דגולל מטמא צמגע וצאהל היכי דמי צשלמא מגע אפשר

הואיל ואם ינטל האילן ונפל קרקעית הסוכה שאינו יכול לעמוד צסמיכת שמים צצארך אין עולין לה ציוס טוב דמשתמש צאילין: **ג"ב** לא כלום היא. דאפי' דירת עראי לא הו"ל: שאינה מזויה דיבשה. הוי כרוח מזויה דים: יכולה לעמוד צרות מזויה דים דכולי עלמא כו' אף ע"ג דאינה עומדת צרות שאינה מזויה דים דאפי' למלחן דצעי סוכה דירת קצב איכא: על גבי צהמה. כגון נתן דלתות על שני סוקים והם קרקעית הסוכה ועשה למעלה מחילות וסכך: הראוי' לשבעה. והשתא דגזור רבנן אין עולין לה מנלאת שאינה ראויה ליוס ראשון: **ולא פסין לציאות.** דתנן צעירובין (דף י"ז:) עושין פסין לציאות ארבע' דיומדין לצור צצרות הרבים והצור עמוק עשרה דהוא רה"י ואין יכול למללות ממנה אלא אם כן מוקף מחילות ומפני צהמות עולי רגלים התיירו המחילות צארבעה דיומדין לארבע פיאות ואמר ר' מאיר דלא עבדין מדא מהךן צבעלי חיים וטעמא מפרש לקמן: **ולא גולל לקצר.** כלומר אם עשאוהו כסוי לארצו של מת אין שם גולל עליו לטמא דאמר' צצהמה המנקה דגולל מטמא צמגע וצמשא וצאהל דתניא (מולין דף ע"ג.) על פני השדה לצרות גולל ודופק: **ור' יוסי הגלילי.** מפרש לקמיה (ט) טעמא: גורה שמה פתח. הבהמה ציוס טוב ופוסל ואין כאן דופן ונמא צטל ממזות סוכה ולקמיה [גד]. פריך וצגולל דקולא היא מאי טעמיה: קשור. לזיכא למימש שמה תצרח: דכולי עלמא. צין לצביי צין לצבי זירא מכשיר רצי מאיר: דאי נמי מייס. ויפול יש צצבלתו עשרה: מיתס לא שכיחא. ואפילו רצי מאיר לא פסיל: והאיכא רווחא. צדיני כרעי שהיא פירצה ואפי' כשהיא חיה: דעציד ליה. גדר צין רגליה: צהולא ודפנא. הולא לולבי דקל. דפנא ונפי עץ שקורין לוריי"ר וגדל צו פרי שקורין צאיי"ש: רצעה. רוצת: אשלי. חצלים: הא מתיסה צאשלי מלעיל ואם תמות אינה נופלת: וימא דמוקי לה פתח מג' כו'. פעמיס שאין צגוצהה של צהמה אלא צצעה ומשהו וסוכה עשרה דקאי לה צפחות משלשה סמוך לסכך ואמרינן לצוד: וכיון

גזרה שמא תברח לא חיישינן ולמאן דאמר גזרה שמה תברח לא שכיחא והאיכא רווחא דביני ביני דעביד ליה בהוצא ודפנא ודלמא רבעה דמתיהה באשלי מלעיל ולמאן דאמר גזרה שמה תמות נמי הא מתיחה באשלי מלעיל זמנין דמוקים בפחות משלשה סמוך לסכך וכיון

(א) לעיל ז: (ב) צ"ל צרות מזויה דים ק"י גירסת תוספות לעיל ז: ד"ה העושה וכ"ג הראש"ש והר"ן, (א) [לקמן ס:], (ד) עירובין מד, (ה) [שם טו:], (ו) [שם י:], (ז) [דף כד:], (ט) [צ"ל שעשאו גולל, י' [צ"ל שלשין, ט] ונע"ע מוס' צרות יט: ד"ה מלגלן וכ"י.

תורה אור השלם

1. חג השבועת תעשה לך שבעת ימים האסף מן החרב ומיסקר: דברים טו יג

מוסף רש"י

בראש הספינה. שהיא צנהיה מאל, כספיות הים שהן גדולות והרות צלה ועוקפה (לעיל ז).

מן הדד אלא צאהל מאי אריח משום גולל תיפוק ליה משום שהקצר סתום ומניח צניור פ' כהן גדול (דף ע"ג:) או צקצר זו קצר סתום דאמר' טומאה צוקעת ועולה צוקעת ויורדת ואין לומר דליצטרך היכא דאין המת צקצר דאי ליתיה אם כן לא מטמא משום גולל דאפי' כי ליתיה יש מקום לטומאה ללאת לא מטמא ואין לומר נמי כגון דבולט חוץ לקצר דהא מה שחון לקצר טהור כדקאמרינן אין טמא אלא כנגד הפתח דהא דקתני סיפא עשה ראשה גולל לקצר אין טמא אלא עד ארבעה טפחים היא כשתנה על הקצר מעומד איירי דכולה כנגד הפתח ועד ארבעה דקתני היינו צגוצהה דומיא דהיה דגל של צכורות לצבי יהודה ומיאו מצינן למימר דליצטרך למאהיל על הגולל כנגד מחילות הקצר שהגולל מונח עליהם דאע"פ שאין מאהיל כנגד חלל הקצר טמא משום דמאהיל על הגולל דאם אין שם גולל טהור: **בפ"י** קשור בוי' ע"מא לא פליגי. לשון הש"ס משנה כאן משאר מקומות דרצי זירא וצבי תריישו מפרש טעמא דרצי מאיר והוא ליה למימר מאי צינייהו והוא מפרש והולך צלשון פליגי: **ור"מ** דאמר שמה תמות ניחוש שמה תברח. דאע"ג דלמלחן דלמלחן שמה תברח נמי על כרחך ר' יהודה דמכשר לא חייש מ"מ אציי אליצא דר"מ דחייש למיתה דלא שכיחא כ"ש דיש לו לחוש לשמא תצרח דשכיחא: דתניא